

Társadalmi összefogással reális terveink sikeréért

Ülést tartott a megyei népfrentbizottság

Gazdaságpolitikánk alapvető kérdései, melyek célkitűzéseink, hol tartunk a fejlődésben, milyen nehézségeket kell leküzdenünk munkánk során — a közvélemény széles rétegeit foglalkoztatják Csongrád megyében is. Köztudott, hogy anyagi lehetőségeink korlátozottak, ugyanakkor azon vagyunk, hogy minél gyorsabban célhoz érjünk. Ez azonban csak úgy, akkor és azzal lehetséges, ha szűkebb pátriánkban is összefogjuk a rendelkezésre álló erőket, és a társadalom többlet-erőfeszítésével létrehozunk azt a többletet, amely szebb holnapunknak alapjául szolgálhat.

Nem véletlenül tűzte tehát napirendre a Hazafias Népfrent Csongrád megyei Bizottsága tegnap, Szegeden tartott ülésén — amelyen jelen volt Tóth János, a HNF Országos Tanácsának munkatársa is — megyénk gazdasági helyzetét, valamint a politikai tömegmozgalom e kérdéskörhöz kapcsolódó feladatait, tennivalóit. Bevezető előadást — Nagy István elnöki megnyitóját követően — dr. Komócsin Mihály, a megyei pártbizottság első titkára tartott, egyaránt kitérve az ötödik ötéves terv során eddig elért helyi eredményekre és gondokra, valamint az ideai tennivalókra.

Teljesített előirányzatok

Az elmúlt három esztendő során — ha nem is a korábbi két tervciklusra jellemző dinamizmussal, de — tovább folytatódtak Csongrád megye fejlődése. Az ötödik ötéves tervben az országgal egyenlő növekedési ütemet irányoztunk elő, és az eddig eltelt időszak azt igazolta, hogy a tervek reálisnak bizonyultak. Ágazatonként és évenként ugyan hullámzó eloszlásban, összességében azonban teljesítettük az előirányzott feladatokat, még olyan problematikusabb területeken is, mint amilyen a beruházás, a lakásépítkezés, vagy éppen a komplex vízellátás. Az iparban — az építőipart kivéve, ahol az országos átlagnál nagyobb volt a növekedési előirányzat és ezt bizonyos okok következtében, elsősorban az ütéptésekben tapasztalható stagnálás miatt nem sikerült megvalósítani — a tervezett évi 6 százalékos körül mozgott — 5,9—6,1 a növekedési ütem. A mezőgazdaságban a tervezett 3—5 helyett 5—6 százalékra alakult a tényleges teljesítés.

A mennyiségi szemlélet a gazdaság fő ágazataiban mindinkább háttérbe szorult. Helyét az a felismerés foglalta el, hogy annyi termelünk, amennyit értékesíteni tudunk. Mind határozottabban a minőség kerül előtérbe megyénk gazdaságában is.

1976—78 között megyénkben majdnem teljesen az egy főre eső termelés növekedéséből adódott a növekedés növekedése, amelynek ütemét ráadásul jelentősen meghaladta az exportcikk-előállítás mértéke. A korszerű kapacitások kihasználását lényegileg sikerült megteremteni mind az iparban, mind a mezőgazdaságban. A 25—26 milliárdos beruházási keretből az elmúlt három év során 21 milliárdnyit effektíve felhasználtunk. A komplex vízellátási program megvalósításában jelentős sikereket értünk el, a lakossági összefogás, valamint az ifjúsági építőtáborok résztvevőinek segítségével: mintegy 23—25 százalékkal túlteljesítettük az előirányzatot az ötéves terv első három esztendőjé-

re vonatkozóan. Öt évre 23 ezer új lakás építését terveztük, ebből 1976—1978 között 15 845 készült el, úgy tűnik, a hátralévő mennyiséget az elkövetkezendő két év során sikerül megépíteni. Jelentős az előrehaladás a gyermekintézmények fejlesztésében is — óvodai helyekből több is létesült a tervezettnél —, ám ugyanakkor az is tény, hogy ennek ellenére itt a legnagyobb a feszültség, lévén, hogy most várható a demográfiai hullám tetőzése.

Előrehaladásunkat az eltelt időszakban problémák is gátolták, illetve gátolják. Az eredmények ellenére még mindig lassan javul a hatékonyság, még mindig nagymérvű a vállalatokon belüli ügynevezett „rejtett munkanélküliség”. Sok problémát jelent az is, hogy az országban területünkön a legdekonzentráltabb a gazdaság (elsősorban a múltból eredező okok következtében). Magas nálunk a gépesítetlen munkahelyek száma is (ebben az országos átlag alatt vagyunk), és ennek a hatékonyságra gyakorolt negatív hatása elég jelentős. Az is megállapítható, hogy az iparban és a mezőgazdaságban a gazdaságosság még mindig nem eléggé kielégítően alakul: a termelési költséggel ma sincs még sok helyen arányban a termelési érték növekedése.

Az ideai feladatokat részletesen meghatározta a megyei pártbizottság gazdaságpolitikai állásfoglalása. A fő tendenciák közül külön kiemelésre érdemes, miként tudunk helyben hozzájárulni a magunk erőfeszítésével a népgazdaság egyenlő helyzetének javításához.

Nagy a könnyűipar jelentősége

Me gyénknek tradicionális iparága a könnyűipar, az ipari összefolyamaton belül szerepe az egyik legjelentősebb. E területen dolgozik az iparban foglalkoztatottak nagy hányada. Külön növeli szerepét és fontosságát, hogy az ágazatban tevékenykedőknek mintegy 65 százaléka nő, ami a nőpolitikai határozatok megvalósítását és a szociálpolitikai célkitűzések teljesítését tekintve egyaránt nagy feladatokat ró ránk. Megemlíthető az is, hogy a könnyűipar nagyságát-arányát tekintve a 2. helyen áll a miénk a megyék sorrendjében.

Mindez indokolja, hogy a megyei pártbizottság, és ugyanakkor a megyei népfrentbizottság is megkülönböztetett figyelmet fordítson a könnyűiparra, a fejlesztésével összefüggésben jelentkező feladatokra és gondokra.

A jelenlegi helyzetet és az iparág támogatására irányuló erőfeszítéseket figyelembe véve elmondható, megyénkben adottak — és folyamatosan megteremtődnek — a feltételek ahhoz, hogy a könnyűipar ne csupán lelküdjön a menet közben jelentkező nehézségeket, hanem perspektívában egy, a jelenleginél nagyobb fejlődési ütemet is produkáljon, ami azért is indokolt sok más tényezőn kívül, mert a lakossági ellátásban is igen jelentős a szerepe, részaránya.

Kérdések, hozzászólások

Az előadást követően a népfrentbizottság tagjai mondták el véleményüket, tettek fel kérdéseket. Szót kért az eszmecsere során — sorrendben —: Nagy Sándor (általános iskolai igazgató-helyettes, Szegvár), dr. Té-

nyi Mária (egyetemi tanár, Szeged), dr. Dömötör János (műzeumigazgató, Hódmezővásárhely), Moravszki Ferenc (népfrentbizottsági elnök, Makó), Sajó Gyula (nyugdíjas, Szeged), dr. Szántó Imre (egyetemi tanár, Szeged), Bordás Ferenc (nyugdíjas, Szeged), Kulcsárné Kiss Pirokska (népfrentbizottsági titkár, Szeged), Kopasz Szilveszter (mezőgazdasági szakszövetkezeti tag, Mórhalom), Munkácsy György (református esperes, Szeged), Káráz József (nyugalmazott könyvtáros, író, Hódmezővásárhely), Petrosán György (tanárképző főiskolai adjunktus, Szeged), dr. Márton Sándor (tsz-főkönnyelő, Szentes), Varga József (tsz-tag, Ópusztaszer). A vitában felmerült kérdésekre, észrevételekre a megyei pártbizottság első titkára adott választ.

Már a helységnevek és a foglalkozások is jelzik, hogy a felszólalók igen sokrétűen, több oldalról és szempontból közelítették meg a napirendre került kérdéskört. Első helyen a fejlesztési tennivalók szerepeltek, közülük is különösen az egészségügy és a kultúra. A felvetődött problémák jó részéről köztudott, hogy megoldásukra megtörténtek a megfelelő intézkedések (a szegedi új klinikai tömb felépítése, a műszerezettség jelentős javítása és korszerűsítése, az ágyszám növelése, a tanárképző főiskola bővítése, fejlesztése, a vásárhelyi Alföldi Galéria kialakítása egy már meglévő, Kossuth téri épületben stb.). A szóvá tett és megoldásra váró gondok másik csoportja ügyében pedig a VI. ötéves terv ezután készülő helyi tervei hoznak majd — a rendelkezésre álló anyagi lehetőségekkel összhangban — döntést.

Többen szoltak a szénhidrogén-kutatás eredményeiről, a felhasználás távlatáról és további lehetőségéről. Sürgették egyesek, hogy a háztartási technológiát még az eddiginél is szélesebb körben igyekezzenek alkalmazni a megyében. A geotermikus energia is több hozzájárulást várt. Mint elmondták: felhasználásának szintén nagyok a lehetőségek, különösen akkor, ha tekintetbe vesszük az itteni lelőhelyek gazdagságát és a szénhidrogénkincs nagyságának korlátozott mérvét.

A népfrent gazdaságpolitikai tevékenysége

A népfrentmozgalom ideai gazdaságpolitikai feladatait körvonalázó előterjesztést írásban kapták kézhez a népfrentbizottság tagjai. A javaslatot — melyhez Molnár Sándor megyei titkár fűzött rövid szóbeli kiegészítést — egyhangúlag elfogadták a testület azzal, hogy juttassák el valamennyi helyi népfrentbizottsághoz, és a gyakorlati munka során hasznosítsák minél szélesebb körben a benne foglaltakat.

Me gyénk népfrentmozgalmaiban a gazdaságpolitikai munkát 1979-ben is az egész évi tevékenység homlokterébe kell állítani. Ennek egyik alapvető feladata a társadalmi cselekvésre való ösztönzés — hangsúlyozza többek között a dokumentum. Az MSZMP KB 1978. áprilisi és decemberi határozatainak, a megyei pártbizottság közep-távú területfejlesztési irányelveinek és ideai gazdaságpolitikai állásfoglalásának megfelelően a mozgalom sajátos eszközeivel és módszereivel segítik az V. ötéves terv időarányos teljesítését, az ez évi tervfeladatok megvalósítását megyénkben.

Örökségünk: március 15.

Azon az emlékeztető tavaszi napon, amikor negyedik osztályos kisdíkokként, rendezett sorokban vonultunk föl a Várhegyre, tanítónők több ízben kénytelen volt dörgedelmes figyelmeztetéseket intézni a renitenskedőkhöz. A sántányig még úgy-ahogy viselkedett a rakoncátlan csapat, de amikor megpillantottuk a Hadtörténeti Múzeum előtt sorakozó 48-as ágyúkat, hamar megbomlott a rend. A behemót vascsövek kegyes gondolatok helyett inkább lovaglásra csábítottak; még engem is, a kiválasztottat, akit nem kisebb feladatra jelöltek ki, mint hogy a múzeum egyik termében rendezendő ünnepélyen elszavaljam Petőfi Sándor versét. A vén zászlótartó.

Bent, a nagy sárga épület tiszteletet parancsoló csöndjében azonban mi is megszeppentünk egy kicsit, és amíg végigbaltogtunk az egykori löfegverek és kardok, tépett zászlók, levelek, képek és a magyar szabadságharc más relikviái között, földrengett egy és más, amit apáinktól, nagyapáinktól hallottunk.

Voltak közöttünk alaposabban tájékozott fiatalurak is, akik a Tolnai Világtörténelme és Gracza György jóvoltából, még ki is tudták egészíteni a látnivalókat; ezek ott hirtelenjében nem várt tekintélyre tettek szert.

Ezen a tavaszon, a mi tavaszunkon, amikor 1948 tavaszát jöttünk ünnepelni, nem jutott — hogyan is juthatott volna — eszünkbe a többi emlékeztető tavasz. Hogyan is fedezhettük volna föl a mély történelmi összefüggéseket országunk nevezetes dátumai között; honnan tudhattuk volna, hogy nemzeti önismeretünket milyen irányba terelték a nagyanyaink polcain található történelemkönyvek; Gracza György és mások, akik évtizedeken keresztül kormányozták a magyar nép fantáziáját.

Persze, mi még csak tízévesek voltunk, és ez mindenképpen mentőkörülménynek számít. Bár csak néhány év telt el a háború óta, és óvóhelyeken töltöttük csecsemőkorunkat, mire értelmünk nyiladozni kezdett, szabadok voltunk, s mi sem volt ennél természetesebb. Mit tudhattunk forradalomról és harcról, vérről és könnyekről, hűségéről és árulásról? A szabadságharc szép mese volt csak: egy a sok közül.

Pedig történelmünk március 15-ével fémjelzett nagy eseményének értékelésére

már többször is sor került: a forradalmi munkáscsapat ezt a szabadságharcot mindig különös fogékonysággal és érzékenységgel elemezte. Március jelentőségét nem szenvtelenül, a szövegelemző filosz tárgyalgosságával méltatták azok, akik maguk is — más történelmi körülmények között — hasonló célokért küzdöttek. Csak az értheti meg a szabadságért harcolót, aki maga is a szabadságért harcolt, vagy megőrzésén fáradozott. Az objektív történelemszemlélet is megköveteli, hogy nemzetünk történelmének meghatározó eseményét ne egymástól függetlenül, elszigetelt jelenségeként értelmezzük, még akkor se, ha indítékuk, lefolyásuk és eredményük merőben más volt.

Mint 1919-ben, a felszabadulás után is, előtérbe került az 1848—49-es szabadságharc vizsgálata; akik felismerték a kérdés jelentőségét, azt akarták tudatosítani, hogy életünk, politikánk nem független a történelmi fejlődés folyamatától, ezért is kell a marxizmus—leninizmus általánosan érvényes nemzetközi tanításán nevelt gondolkodásunkat a mi történelmünk, a mi népünk különleges problémái felé fordítani.

A három tavaszt ebből a megfontolásból ünnepeljük együtt is: történelemszemléletünk, önismeretünk csak így lehet teljes.

S az egykori tízévesek felnőttek, s már tudják, hogy a mese andalít, de nem sokra megy vele az ember. Tudják: a ma ifjúsága a márciusi fiatalok és követőik örököse; történelmünk benne él jelenünkben, hétköznapijainkban és ünnepeinkben; munkánkban és jellemünkben. A mai tízévesek, a mi gyermekeink is szomjazzák, szeretik a mesét — hiszen gyerekek. Hogy milyen felnőttekké válnak, az mirajtunk múlik: igaz vagy hamis meséket kapnak-e útravalóul. Tudatosítjuk-e bennük mindazt, amire mi magunk sem egykönnyen ébredtünk rá; megértetjük-e velük a hazaszeretet, a szocializmus eszméje és az internacionalizmus egymástól el nem választható fogalmait; elérjük-e, hogy úgy érezzék: az örökség az övék is.

Az az örökség, amellyel mindig úgy kell sáfárkodnunk, hogy méltóak lehessünk azokhoz, akik ránhagyták.

G. A.

Napirenden

A SZAB műszaki szakbizottságának megalakulása

Csongrád megyében még napjainkban sincs szakmai fóruma az ipari üzemek, vállalatok műszaki problémáinak. Ez a megállapítás volt az apropója a tegnap délután a megyeközpontban, a Szegedi Akadémiai Bizottság (SZAB) Somogyi Béla utcai székházában megtartott megbeszélésnek, amelyen részt vett dr. Györfly László, a megyei és dr. Schmidt József, a szegedi városi pártbizottság képviselője, illetve dél-magyarországi gazdasági vezetők közül is sokan jelen voltak.

Dr. Szőkefalvi-Nagy Béla egyetemi tanár, akadémikus, a SZAB elnöke hívta fel a figyelmet a megyei pártbizottság állásfoglalására, amely javasolja, hogy az akadémiai bizottság meglévő tíz szakbizottsága mellett létrejöjjön egy új, egy műszaki szakbizottság is. Ennek feladata lenne: a vállalatok szakembereinek segítése, eredményeik propagálása, a szegedi központú tudományos intézeteknél és egyetemekkel való kapcsolattartás, egymás megismerése, az egymás közti jó partneri viszony kialakítása, az országos témákhoz való kapcsolódás megkönnyítése. Ha egy bizonyos témában például egy vállalat már ért el eredményeket, és a másik még nem tud róla, a bizottság közelebb hozhatja egymáshoz a feleket. Függetlenül a más-más profilól, azok a problémák tartásuk össze majd a szervezést, amik közös — fogalmazta meg a gondolatot az

egyik résztvevő. A bizottság a külföldi szervezőintézetekkel is kapcsolatot tarthatna, egy majdnai rendszeresen megjelenő műszaki kiadvány pedig szintén segíthetne az együttgondolkodást.

A szakbizottság még alakulni van, a résztvevők első lépésben abban állapodtak meg, hogy meglévő vállalati problémáikat összegyűjtik, és továbbítják az akadémiai bizottsághoz.

Virágzik az orgona

A csepeli Duna Kertészeti Műszaki Magyar-Bolgár Barátság Üzemegysége már virágzik az orgona. A képen: szedik az orgonát az üzemegység fölhasználtában